

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Zolnay Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Csikász Levente ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Miskolci Munkaügyi Bíróságnál 8.M.777/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.21.737/2009/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.21.737/2009/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.
A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes a pontosított keresetében 810.000 forint és kamatai kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Érvelése szerint az alperes szándékosan kárt okozott, egyrészt a V.T. Kft-vel létrejött reklámszerződés megkötése során, másrészt a szerződés teljesítésével kapcsolatos teendők elmulasztásával.

A Miskolci Munkaügyi Bíróság megismételt eljárásban, a 8.M.777/2008/15. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 810.000 forintot és annak kamatát, valamint 78.000 forint perköltséget. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes gazdasági társaság Gy., B. Bt. néven 2004. nyarán alakult, kültagja az alperes volt. Az alperes és a bt. között munkaszerződés jött létre, az alperes vezető tisztségviselő volt. A cég szociális ételkihordást végzett. 2005. április 20-án az alperes a felperes nevében reklámszerződést írt alá a V.T. Kft-vel. A szerződés szerint 810.000 Ft + 25 % áfáért a kft. arra vállalt kötelezettséget, hogy 2005. április 29-étől október 16-áig, 7 rally versenyen, 30 x 30 cm-es reklámfelületet biztosít a felperes társaság részére. A szolgáltatás ellenértékeként - az alperes utalásával - a felperes 2005. október 22-én, december 29-én, és december 30-án 3 x 337.000 forintot teljesített. 2005. decemberében a felperesnél likviditási problémák merültek fel, az alperes - miután a bt. bizalma benne megingott - rendkívüli felmondással megszüntette a jogviszonyát. A munkaügyi bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy az alperes kétséget kizáróan nem igazolta az általa hivatkozott felperesi profilbővítés megvalósulását, sem azt, hogy a társaság tagjait kellő részletességgel tájékoztatta a szerződés megkötése előtt. A szerződés teljesítése körében az elsőfokú bíróság M.P. fotós tanúvallomása és fényképfelvételei alapján megállapította, hogy a B.J. vezette rally autón a 30 x 30 cm-es reklámfelületen a felperes akkori neve nem szerepelt. Utalt arra, hogy a rendőrség nyomozati irataiban elfekvő fényképfelvételen feltüntetett gépjárművön szereplő „Gy., B. Bt. Á.”

feliratot azzal lehet magyarázni, hogy a felvételek tartalma más fotó-technikával megváltoztatható, és a rendelkezésre álló felületen bármely írásos szöveg feltüntethető. Kiemelte, hogy a M.P. által készített, és bemutatott eredeti fényképeken nem volt látható a felperes reklámfelirata a versenyautón. A munkaügyi bíróság tanúként meghallgatta F.CS.-t, a V.T. Kft. ügyvezetőjét, valamint B.J. autóversenyzőt, akik a reklámfelirat meglétéről nyilatkoztak, azonban a vallomásukat - érdekeltségük okán - a bizonyítékok köréből kirekesztette. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a reklámszerződés teljesítése a V.T. Kft. részéről nem történt meg, és az alperes ennek ellenére átutalta a szerződés ellenértékét. A munkaügyi bíróság érvelése szerint az alperes jogosult volt ugyan a szerződés megkötésére, de köteles is volt a szerződés teljesítésének ellenőrzésére. Nem állapítható meg, hogy az alperes a kár bekövetkeztét kívánta, azonban annak esetleges bekövetkeztében belenyugodott. Nem járt el kellő gondossággal, számos versenyen látnia kellett, hogy B.J. versenyautóján hiányzik a felperes reklámja, azonban ez ellen nem emelt szót, és a szerződés teljesítése iránt nem tett lépéseket, ettől függetlenül az ellenértéket átutalta. A fentiek alapján az alperes kártérítési felelőssége fennállt. Az elsőfokú bíróság nem látott módot a marasztalási összeg csökkentésére, ugyanis megítélése szerint a szerződés teljesítésének ellenőrzését elmulasztó alperes folyamatosan elmulasztotta a kötelezettségét, ezért akár egy rally versenyen a reklámfelület hiánya, a teljes kártérítési összegben való marasztalását lehetővé teszi. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.21.737/2009/3. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta, a felperest 30.000 forint másodfokú perköltség fizetésére kötelezte. A megyei bíróság a tényállást kiegészítette azzal, hogy a felek között üzletvezetői munkakörre szóbeli munkaszerződés megkötésére került sor, a munkáltatói jogkör gyakorlója pedig Gy.B. beltág volt. Az alperes a fellebbezésében támadta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, melynek körében a másodfokú bíróság utalt arra, hogy nem talált felülmérlegelésre alapot adó körülményt, okszerűtlen mérlegelést, sem az iratokkal való ellentétet a munkaügyi bíróság ítéletében, ezért osztotta annak álláspontját F.CS. és B.J. tanúvallomásának kirekesztése tekintetében. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az Mt. 103. § (1) bekezdés b) pontjában megjelölt kötelezettségszegés az alperes terhére kártérítési felelősséget alapoz meg. A perben rendelkezésre álló adatokból nem lehetett megállapítani, hogy az alperes a V.t. Kft.-vel kötött reklámszerződésről tájékoztatta volna Gy.b. beltágot. Ez pedig - önálló képviseleti jogosultsága ellenére - az alperes munkajogviszonyból származó kötelezettsége lett volna, amit különösen indokol az, hogy a felperes nem tőkeerős cég, viszonylag szűk tevékenységi körrel rendelkezett. A vállalt összeg nem elhanyagolható költséget jelentett a részére. A szerződés

teljesítése körében a másodfokú bíróság tényként állapította meg, hogy az alperes a 2005. április 29-től október 16-ig terjedő időszakban a versenyeken - B.J. szervizcsapatának tagjaként - megjelent, látnia kellett, hogy a teljesítés nem történt meg. Négy verseny alkalmával hiteles képek készültek, melyek igazolták, hogy a reklám nem szerepelt a versenyautón. A rendőrségen becsatolt felvételek tehát manipuláltak voltak, ezért - a másodfokú bíróság álláspontja szerint - a bizonyítási teher megfordult, és az alperesnek kellett volna igazolnia, hogy a további három versenyen, illetve a fotós képein más szögből készült fotókon, a reklámfelület az autón volt. Az alperesnek azonban e körben bizonyítási indítványa nem volt, ezért ítéleti bizonyossággal megállapítható, hogy a teljesítés nem történt meg. A másodfokú bíróság érvelése szerint eshetőleges szándék mutatkozott az alperes részéről azzal, hogy a teljesítés elmaradása ellenére nem tájékoztatta a felperest, miszerint nem történt meg a létező szerződés teljesítése, a 810.000 forint ellenérték fizetéséről pedig az alperes maga intézkedett. A megyei bíróság következtetése szerint a tényleges kár mértékét a felperes bizonyította, azt is, hogy az alperes azt szándékos magatartásával okozta, ezért az alperes felelősségét az Mt. 168. §-a alapján állapította meg. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet „megváltoztatását”, a kártérítés összegének mérséklését, annak - a szolgáltatás oszthatósága, és a részbeni bizonyítatlanság miatt - 462.857 forintra történő leszállítását kérte. Hivatkozott arra, hogy az alperesnek írásbeli munkaszerződése, sem munkaköri leírása nem volt, a foglalkoztatása ideje alatt utasításokat nem kapott. Álláspontja szerint az Mt. szabályai nem értelmezhetők akként, hogy a szerződés teljesítésére ellenőrzési kötelezettsége lett volna. Állította, hogy Gy.B. beltag a reklámszerződésről tudott, az arról szóló megbeszéléseken jelen volt. Sérelmezte, hogy F.CS. és B.J. tanúk vallomását mindkét bíróság kirekesztette a bizonyítékok köréből. Az alperes kiemelte, hogy a felperes profilbővítését ő vetette fel, annak beindítása, felügyelete, kidolgozása az ő feladata lett volna. A reklámszerződés összegét nem találta eltúlzottnak, a cég nyereséges volt, az pedig a perben nem vizsgálható, hogy a szerződés megkötése indokolt volt-e vagy sem, és ez felveti-e a munkajogi kárfelelősségét. Az alperes sérelmezte, hogy a bíróságok a négy verseny bemutatott fotói alapján vontak le következtetést, mivel azok nem minden szögből mutatták a versenyautót, valamint nem pontos, nem éles képek voltak. Érvelése szerint nem lehet bizonyítottnak venni, hogy a reklámozás nem történt meg, a további három versenyről még kép sem áll rendelkezésre.

Jogszabálysértőnek találta, hogy a bizonyítási teher megfordult volna, miután az Mt. 166. § (2) bekezdése szerint a vétkesség, a kár, az okozati összefüggés bizonyítása a munkáltató kötelezettsége, mely nem fordulhat meg. A kár mértéke körében az

alperes a szolgáltatás oszthatóságára hivatkozott, miután - ha az ellenőrzési kötelezettsége fenn is állt volna -, azt, hogy három versenyen nem volt reklámozás, a felperes semmilyen módon nem tudta bizonyítani. Álláspontja szerint a felperest kárenyhítési kötelezettség terhelte, amennyiben a reklámszerződést megtámadja, ezt azonban elmulasztotta.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.].

Az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem alkalmasak.

Az eljárás bíróságok helytállón utaltak az Mt. 103. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra, amely szerint a munkavállaló köteles a munkáját az elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, és utasítások szerint végezni. Az alperesnek - függetlenül attól, hogy rendelkezett-e munkaköri leírással, illetve a felperestől kapott-e utasítást - a munkáltatót a cégre vonatkozó reklámszerződés megkötéséről tájékoztatnia kellett volna. Az alperes az eljárás során nem bizonyította azt az előadását, hogy a felperes beltagja tudott az általa aláírt reklámszerződésről. Az eljárás bíróságok törvénysértés nélkül rekesztették ki B.J. és F.CS. tanúk vallomását a bizonyítékok köréből. Mindkét tanú érdekelt volt a reklámszerződés teljesítésében, ezért elfogulatlanságuk aggályosnak volt tekinthető, az általuk előadottakra ítéleti bizonyossággal a tényállást alapítani nem lehetett. Az eljárás bíróságok helytállón következtettek arra, hogy a felperes nem bizonyította, miszerint a reklámszerződésben foglalt kötelezettségének a V.T. Kft. eleget tett. Az eljárás során M.P. fotós fényképei egyértelműen és hitelesen igazolták, hogy négy versenyen B.J. rally autóján nem volt a felperes cégre vonatkozó reklám. Alaptalanul sérelmezte e körben az alperes, hogy nem pontos, nem éles képek alapján vontak le a bíróságok következtetéseket. A becsatolt, és a peres iratok anyagává tett fényképek megfelelő minőségűek voltak annak megállapításához, hogy a felperes reklámja az autón nem volt elhelyezve. A négy versenyen készített felvételek alapján a bíróságok helytállón állapították meg, hogy a reklámszerződésben foglaltak nem teljesültek. Törvénysértés nélkül következtetett arra a másodfokú bíróság, hogy miután több verseny vonatkozásában bebizonyosodott, hogy a reklámozás nem történt meg, a bizonyítási teher az alperesre hárult a további három verseny kapcsán. A Pp.

164. § (1) bekezdése alapján az alperesnek kellett volna bizonyítani valamennyi versenyre vonatkozóan, hogy a M.P. által készített felvételek tartalmával ellentétben; valamint a másik három versenyen a kft. a szerződésben foglalt kötelezettségének eleget tett. Az alperes által kötött reklámszerződés szerint a szolgáltató - azaz a V.T. Kft. - a tevékenység elvégzését köteles dokumentálni a versenyeken készült fényképekkel, videofelvételekkel, újságcikkekkel. A szolgáltató a szerződési időszak végén írásban beszámol a megbízóval kapcsolatos tevékenységéről (keresetlevél melléklete). Nem merült fel az eljárás során bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a megbízott V.T. Kft. a reklámszerződés ezen pontjában foglalt kötelezettségének eleget tett, holott a kötelező dokumentáció igazolhatta volna a szerződés teljesítését. Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az alperes - annak ellenére, hogy a reklámszerződés megkötéséről, valamint az abban foglaltak teljesítésének elmaradásáról nem tájékoztatta a munkáltatót - a szerződésben foglalt felperesi kötelezettséget teljesítette. A felperes az Mt. 166. § (2) bekezdése alapján a munkavállaló vétkességét, a kár bekövetkeztét, illetve mértékét, valamint az okozati összefüggést aggálytalanul bizonyította, ezért az alperes a kártérítés megfizetésére köteles. Az alperes alaptalanul kérte a felülvizsgálati kérelmében a kártérítési összeg mérséklését. A felperes kárát az alperes szándékos magatartása okozta, ezért az Mt. 168. §-a alapján a teljes összeg megtérítésére köteles. Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló peradatok helyes, okszerű, életszerű értékelésével, és a logika szabályainak megfelelően a Pp. 206. § (1) bekezdése megsértése nélkül hozták meg az ítéletüket, azt a szükséges tartalommal és terjedelemmel indokolták [Pp. 221. § (1) bekezdés], ezért a felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot. A felperesnek a felülvizsgálati eljárás során költsége nem merült fel, ezért arról a Pp. 79. § (1) bekezdése alapján nem kellett rendelkezni. A felülvizsgálati eljárás illetékét az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2010. november 24.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő